

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I RIBARSTVA

Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane
10000 Zagreb, Ul. grada Vukovara 78, P.P. 1034
Telefon: 61 06 111, Telefax: 61 09 201
KLASA: 322-02/22-01/43
URBROJ: 525-09/560-25-3
Zagreb, 23. siječnja 2025.

PROGRAM NADZIRANJA I ISKORJENJIVANJA
BOLESTI AUJESZKOGA U SVINJA

Sadržaj

1)	<u>UVOD</u>	3
2)	<u>PRAVNA OSNOVA</u>	7
3)	<u>NADLEŽNA TIJELA I ORGANIZACIJE ZA PROVEDBU PROGRAMA</u>	7
4)	<u>SVRHA I CILJEVI PROGRAMA</u>	8
5)	<u>PROVEDBA</u>	9
6)	<u>UZORKOVANJE I DOSTAVA UZORAKA U LABORATORIJ</u>	11
7)	<u>DIJAGNOSTIČKO PRETRAŽIVANJE NA BA</u>	12
8)	<u>MJERE KONTROLE I ISKORJENJIVANJA BA</u>	13
9)	<u>PREMJEŠTANJE SVINJA</u>	14
10)	<u>NADZOR</u>	15
11)	<u>FINANCIRANJE PROVEDBE PROGRAMA</u>	15
12)	<u>IZVJEŠĆIVANJE</u>	16
13)	<u>DODATAK I</u>	18
14)	<u>DODATAK II</u>	19
15)	<u>DODATAK III</u>	20

UVOD

Bolest Aujeszzkoga, (u daljnjem tekstu: BA) poznata još i pod imenom lažna bjesnoća, akutna je virusna zarazna bolest mnogih domaćih i divljih životinja. Svinje, u kojih se infekcija može javiti u kliničkom, subkliničkom ili latentnom obliku, su ujedno i prirodni domaćin virusa. Uzročnik bolesti je *Suid Herpesvirus 1*, a pripada potporodici *Alphaherpesvirinae*, porodici *Herpesviridae*. Infekcija virusom BA nije dokazana u visoko razvijenih primata i ljudi (Zukermann, 2000.).

Vrijeme inkubacije obično traje od 1 do 10 dana, ovisno o dobi životinje. U svinja se virus BA u pravilu prenosi izravnim kontaktom, najčešće putem nosne sluznice ili peroralno, ali je moguća i transplacentarna infekcija i infekcija spolnim putem. Ostale životinje se obično zaraze bliskim kontaktom sa zaraženom svinjom, a mesojedi ili svejedi i zaraženim sirovim mesom.

Klinički znakovi u svinja ovise o dobi svinje, putu ulaska virusa u organizam, virulenciji i imunološkom statusu životinje.

Mlada prasad je vrlo osjetljiva te smrtnost doseže 100% tijekom prva dva tjedna starosti. Kliničku sliku prati hipertermija i teški neurološki poremećaji.

U prasadi starije od dva mjeseca BA je uglavnom bolest dišnog sustava, uz čestu pojavu sekundarnih bakterijskih infekcija te povremeno vidljive znakove od strane središnjeg živčanog sustava (SŽS). Morbiditet može biti i 100%, a starija prasad ima tendenciju oporavka.

U odraslih svinja infekcija je obično blaga do inaparentna, sa znakovima od strane dišnog sustava. Međutim, u nekih svinja može se razviti teža upala dišnog sustava koja rezultira upalom pluća. Povremeno su mogu uočiti i znakovi od strane SŽS u vidu tremora mišića ili konvulzija.

U krmača i nazimica česti su poremećaji u reprodukciji. Gravidne krmače mogu resorbirati inficirane fetuse, pobaciti, ili oprasiti avitalnu prasad. Česta posljedica infekcije nerasta je neplodnost.

Svinje nakon preboljenja ostaju doživotno latentno inficirane te povremeno mogu izlučivati virus.

Uz svinje, bolest se javlja i u drugih sisavaca, uključujući goveda, ovce, koze, mačke i pse, dok je u konja rjeđa. U drugih životinja BA je gotovo uvijek smrtonosna, a uginuće nastupa unutar nekoliko dana. U goveda i ovaca jedan od prvih simptoma je intenzivan svrbež koncentriran na pojedine dijelove tijela. Zaražene životinje postaju progresivno slabije, leže, imaju kolvulzije, škrguću zubima, imaju nepravilan rad srca te ubrzano plitko disanje u kombinaciji s neurološkim znakovima koji mogu podsjećati na bjesnoću. Slični klinički znakovi javljaju se i u pasa i mačaka.

Do 2011. godine BA se u Republici Hrvatskoj (RH) sporadički pojavljivala u objektima svinja. U razdoblju od 1995. do 2010. godine potvrđeno je nekoliko slučajeva BA.

Temeljem Programa nadziranja BA u 2011. godini koji je obuhvaćao objekte s 50 i više krmača i nazimica kao i miješane i tovne objekte s 500 i više svinja, pretraženo je ukupno 312 objekata, od kojih je na 25 objekata serološkim pretraživanjem potvrđena BA. Broj testiranih svinja bio je određen na način da omogući otkrivanje 5% seroprevalencije uz 95% razinu povjerenja u uzgojima rasplodnih svinja, odnosno, 10% seroprevalencije uz 95% razinu povjerenja u uzgojima tovnih svinja i miješanim uzgojima. Na nekim od tih objekata provedeno je cijepljenje svinja u prethodnim godinama, što je potvrđeno epidemiološkim istraživanjem nadležnih veterinarskih inspektora. U okviru istoga programa, 3% uzoraka divljih svinja uzorkovanih za potrebe nadziranja klasične svinjske kuge pretraženo je i na BA. U 2012. godini u drugih životinja potvrđena su tri slučaja BA u pasa i jedan slučaj u divlje svinje.

Provedba Programa nadziranja i iskorjenjivanja BA na nacionalnoj razini

Od studenoga 2013. godine započelo se s kontinuiranom provedbom Programa nadziranja i iskorjenjivanja BA (u daljnjem tekstu: Program). Program se obavezno provodio na svim objektima na kojima se drže krmače i nazimice, a na ostalim objektima na zahtjev posjednika. Tijekom provedbe nadziranja dokazano je da virus BA cirkulira u populaciji divljih svinja, a sporadično se pojavljuju potvrđeni slučajevi u pasa, najčešće lovačkih, s uočenim kliničkim znakovima te letalnim ishodom nakon kontakta s divljim svinjama (mesom i iznutricama).

Trenutno je većina većih, komercijalnih objekata u RH, na kojima se drže krmače i nazimice negativna na BA. Određeni broj objekata koji drže tovne svinje proveo je pretraživanje svinja na dobrovoljnoj bazi u svrhu omogućavanja otpreme svinja na klanje u druge države članice Europske unije (EU).

Tablica 1. Broj objekata negativnih na BA od 2016. do 2022. godine

Županija	Objekti negativni na BA				
	2016. godina	2018. godina	2020. (svibanj)	Na dan 31.12.2021.	Na dan 31.12.2022.
Bjelovarsko-bilogorska	2851	3050	2794	2914	3272
Brodsko-posavska	2468	2535	2301	2414	2661
Dubrovačko-neretvanska	1	1	0	0	2
Grad Zagreb	247	255	213	215	257
Istarska	26	27	25	25	27
Karlovačka	605	665	621	684	753
Koprivničko-križevačka	2677	2786	2496	2590	2981
Krapinsko-zagorska	2702	2275	2198	2283	2530
Ličko-senjska	5	5	4	4	6
Međimurska	271	270	236	238	271
Osječko-baranjska	4491	4667	3886	4109	4830
Požeško-slavonska	1340	1354	1105	1141	1391
Primorsko-goranska	1	1	2	2	3
Sisačko-moslavačka	2089	2408	2220	2459	2574
Splitsko-dalmatinska	1	2	1	2	2
Šibensko-kninska	5	5	4	4	6
Varaždinska	1314	1353	1254	1359	1488
Virovitičko-podravska	1490	1837	1633	1744	1977
Vukovarsko-srijemska	2641	2782	2760	2957	3086
Zadarska	0	0	0	0	0
Zagrebačka	2676	2744	2419	2528	2864
Ukupno	27901	29022	26172	27672	30981

Tijekom 2019. godine provedena je kategorizacija objekata na kojima se drže svinje u odnosu na biosigurnost te je utvrđen točan broj objekata, broj i kategorija svinja. Na temelju prikupljenih podataka utvrđeno je da se na velikom broju objekata, čak njih 44.465, nije provelo pretraživanje u svrhu utvrđivanja statusa na BA.

Programima u prethodnim godinama bilo je predviđeno uzorkovanje na objektima koja imaju rasplodne svinje. Iz Tablice 1. vidljiv je porast broja objekata sa statusom negativnim na BA, no još je uvijek velik broj objekata neutvrđenog statusa (Tablica 2.).

Tablica 2. Objekti neutvrđenog statusa na BA

Županija	Broj objekata	Broj krmača	Broj nazimica	Broj nerasta
Bjelovarsko-bilogorska	830	1913	339	106
Brodsko-posavska	919	1731	225	109
Grad Zagreb	167	329	41	32
Istarska	72	189	31	26
Karlovačka	426	703	119	55
Koprivničko-križevačka	844	1633	195	61
Krapinsko-zagorska	428	520	94	13
Ličko-senjska	81	187	24	27
Međimurska	289	899	110	35
Osječko-baranjska	1470	3014	499	215
Požeško-slavonska	561	1137	215	133
Primorsko-goranska	17	43	11	9
Sisačko-moslavačka	1065	1994	277	164
Splitsko-dalmatinska	48	240	77	30
Šibensko-kninska	27	137	36	21
Varaždinska	513	816	82	22
Virovitičko-podravska	669	1162	154	83
Vukovarsko-srijemska	1519	3563	463	232
Zadarska	32	240	89	35
Zagrebačka	1210	1899	285	92
Ukupno	11187	22349	3366	1500

Vidljivo je da iako broj pretraženih objekata raste, još uvijek je 11.187 objekata neutvrđenog statusa na BA na kojima se drže krmače (rasplodne svinje), iako se Program provodi kontinuirano od 2013. godine te su se tijekom prethodnih godina troškovi uzorkovanja i pretraživanja svinja na BA na objektima s rasplodnim svinjama, plaćali iz državnog proračuna.

Budući je Uredbom 2020/689 omogućeno stjecanje statusa nakon jednog uzorkovanja i to svih svinja na objektu, tijekom 2022. godine na teret državnog proračuna bila su obuhvaćeni objekti s do 20 svinja te je bilo testirano 416 objekata (Tablica 3.) od kojih je BA potvrđena na dva objekta s područja dvije županije (Tablica 4.).

Tablica 3. Objekti testirani na BA u 2022. godini

Županija	Testirani objekti	BA pozitivni objekti
Bjelovarsko-bilogorska	25	
Brodsko-posavska	37	
Grad Zagreb	5	
Karlovačka	30	1
Koprivničko-križevačka	7	
Krapinsko-zagorska	34	
Osječko-baranjska	184	
Požeško-slavonska	9	
Primorsko-goranska	2	
Sisačko-moslavačka	36	
Varaždinska	4	
Virovitičko-podravska	17	
Vukovarsko-srijemska	14	1 (2*)
Zagrebačka	12	
Ukupno	416	2

**Za jedan objekt utvrđeno je da se radilo o lažno pozitivnom nalazu za koje je ponovljenim pretraživanjem utvrđen negativan rezultat*

Tablica 4. BA pozitivni objekti u 2022. godini

Županija	Uzorkovano svinja	Pozitivno
Karlovačka	8	2
Vukovarsko-srijemska	13	4

Osim u svrhu stjecanja statusa na BA, uzorci su uzeti i nakon pobačaja te je ukupno pretraženo 74 uzoraka fetusa, posteljice i/ili organa molekularnom metodom (PCR) te serološkom pretragom (ELISA) i 87 uzoraka krvi krmača koje su pobacile. Svi rezultati pretraživanja nakon pobačaja bili su negativni.

Objekti slobodni od infekcije virusom BA

Tijekom 2022. godine omogućeno je uzorkovanje na objektima koji imaju namjeru premještati svinje u EU s ciljem stjecanja statusa objekta slobodnog od infekcije virusom BA te koji sukladno Uredbi 2020/688 (članci 19., 20. i 21.) moraju udovoljiti zahtjevima za premještanje svinja u druge države članice ili njihove zone koje imaju status slobodno od infekcije virusom BA ili odobreni program iskorjenjivanja za infekciju virusom BA.

Sukladno tome, na određenim objektima je po njihovom zahtjevu omogućeno uzorkovanje u svrhu stjecanja takvog statusa, dok je objektima na kojima se nalaze svinje dopremljene izravno iz države članice slobodne od infekcije virusom BA s popisa Uredbe 2021/620, priznat status slobodno od infekcije virusom BA bez potrebe za uzorkovanjem.

Niti na jednom objektu na kojima se uzorkovanje provodilo u tu svrhu, nije utvrđen pozitivan rezultat na BA.

1) PRAVNA OSNOVA

- ✓ Zakon o zdravlju životinja („Narodne novine“, br. 152/22 i 154/22)
- ✓ Uredba (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja (u daljnjem tekstu: Uredba o zdravlju životinja)
- ✓ Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/689 od 17. prosinca 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pravila o nadziranju, programima iskorjenjivanja i statusu „slobodno od bolesti” za određene bolesti s popisa i emergentne bolesti (u daljnjem tekstu: Uredba 2020/689)
- ✓ Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/620 od 15. travnja 2021. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odobravanja statusa „slobodno od bolesti” i statusa područja na kojemu se ne provodi cijepljenje za određene države članice ili njihove zone ili kompartimente s obzirom na određene bolesti s popisa te u pogledu odobravanja programa iskorjenjivanja tih bolesti s popisa (u daljnjem tekstu: Uredba 2021/620)
- ✓ Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/688 od 17. prosinca 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva zdravlja životinja za premještanja kopnenih životinja i jaja za valenje u Uniji (u daljnjem tekstu: Uredba 2020/688)
- ✓ Naredba o provedbi i financiranju mjera sprječavanja, kontrole i nadziranja bolesti životinja na području Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 1/23)

2) NADLEŽNA TIJELA I ORGANIZACIJE ZA PROVEDBU PROGRAMA

Nadležno tijelo za organizaciju i koordinaciju provedbe te za izvješćivanje o provedbi ovoga Programa je Ministarstvo poljoprivrede – Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane.

Za nadzor nad provedbom ovoga Programa te za postupanje u slučaju sumnje ili potvrde BA nadležni su veterinarski inspektori Državnog inspektorata.

Uzimanje i dostavu uzoraka u laboratorij provode ovlašteni veterinari ovlaštenih veterinarskih organizacija i veterinari veterinarskih službi u skladu s dodijeljenim ovlastima.

Službeni laboratoriji za dijagnostiku BA su:

- Laboratorij za serološku dijagnostiku virusnih bolesti, Hrvatski veterinarski institut, Savska cesta 143, Zagreb,
- Veterinarski zavod Vinkovci, Josipa Kozarca 24, Vinkovci,
- Veterinarski zavod Križevci, Zakmardijeva 10, Križevci.

3) SVRHA I CILJEVI PROGRAMA

Od 21. travnja 2021. godine počela je primjena Uredbe o zdravlju životinja i s njome povezanih Uredbi. BA tako je kategorizirana u bolest kategorije C za koju svaka država članica može donijeti odluku o provedbi programa iskorjenjivanja. U tom slučaju program iskorjenjivanja dostavlja se Europskoj komisiji na odobravanje te se sukladno članku 15. stavku 2. Uredbe 2020/689, iskorjenjivanje iz populacije kao krajnji cilj mora postići kroz najdulje šest godina.

Budući je u Republici Hrvatskoj vrlo veliki broj malih objekata s malim brojem svinja s kojih se svinje ne premještaju u druge države članice, a program iskorjenjivanja, osim većih objekata, treba obuhvaćati i sve takve objekte, potrebno je pravovremeno osigurati financijske i druge resurse te upoznati i pripremiti subjekte (posjednike svinja) za provedbu takvog programa. Nova legislativa također daje odredbe u odnosu na održavanje statusa koje podrazumijeva godišnja testiranja objekata slobodnih od infekcije virusom BA, kao i testiranja svinja prije premještanja i u nacionalnom prometu ukoliko se u državi provodi iskorjenjivanje prema programu odobrenom od EU. Stoga je posebno važno pravovremeno upoznati subjekte s predmetnom odredbom kojom je propisano da sve svinje prije premještanja u objekt slobodan od infekcije virusom BA, trebaju biti pretražene na BA. Također, nova legislativa podrazumijeva dodjeljivanje statusa objektima slobodnih od infekcije virusom BA isključivo kada nije primijenjeno cijepljenje protiv BA te se stoga preventivno cijepljenje mora zabraniti kako bi subjekti prestali s cijepljenjem najmanje godinu dana prije dodjele statusa.

S obzirom na novu legislativu, potrebno je prilagoditi i mjere kontrole BA u skladu s odredbama Uredbe 2020/689.

Iz svega navedenoga proizlazi da se tijekom narednog razdoblja trebaju stvoriti pretpostavke za pripremu sveobuhvatnog programa iskorjenjivanja koji će kroz sljedeće razdoblje biti dostavljen Europskoj komisiji na odobravanje, kao i za provedbu takvog programa kroz najviše šest godina, kako bi Republika Hrvatska stekla status države slobodne od infekcije virusom BA. Ostvarivanjem statusa države slobodne od infekcije virusom BA značajno bi se unaprijedila konkurentnost proizvođača svinja u svrhu stavljanja svinja u promet u druge države članice sa slobodnim statusom.

Kako se u Republici Hrvatskoj iskorjenjivanje BA provodi već deset godina godina sukladno prethodno važećoj legislativi te je na 31. 12. 2022. bilo 30.981 objekta negativnih na BA, cilj ovoga Programa prvenstveno je otkrivanje preostalih latentno inficiranih svinja na BA i iskorjenjivanje BA na malim objektima neutvrđenog statusa.

Time će se osigurati daljnje smanjenje prevalencije BA što je osnovni preduvjet za buduću pripremu programa iskorjenjivanja odobrenog od EU s ciljem ostvarivanja statusa države slobodne od infekcije virusom BA.

Sukladno navedenome i s obzirom na činjenicu da Republika Hrvatska nema status države slobodne od infekcije virusom BA niti odobreni program iskorjenjivanja BA, svim objektima s dosadašnjim statusom slobodno od BA, naziv statusa mijenja se u negativno na BA kako bi se jasno odvojio nacionalno prepoznat status na BA od statusa u skladu s Uredbom 2020/689.

4) PROVEDBA

5.1. Pasivno nadziranje

Provedba pasivnog nadziranja obavezna je na svim objektima na kojima se drže svinje na cijelom području RH.

Osim pasivnog nadziranja na objektima na kojima se drže svinje, sve prijemljive životinje koje pokazuju znakove poremećaja središnjeg živčanog sustava i/ili izraženi svrbež, moraju biti pretražene na BA u okviru diferencijalne dijagnoze.

Pasivno nadziranje obavezno je na svim objektima i obuhvaća obavezno uzorkovanje i testiranje životinja koje pokazuju kliničke znakove BA, krmača (i nazimica) koje su pobacile te svih uginulih životinja koje su prije uginuća pokazivale kliničke znakove BA na sljedeći način:

- i. krmače (i nazimice) koje su pobacile: na pretragu se dostavlja fetus i/ili posteljica u svrhu molekularne pretrage i krv krmače koja je pobacila u svrhu serološke pretrage, a iznimno, ukoliko uzorak fetusa ili posteljice nije dostupan, dostavlja se samo krv krmače koja je pobacila u svrhu serološke pretrage
- ii. Od sumnjivih životinja (koje pokazuju kliničke znakove BA) uzimaju se uzorci brisa tonzila i sluznice nosa te krvi (uzorak krvi uzima se u epruvetu s antikoagulansom u svrhu molekularne pretrage), a u slučaju uginuća, na pretragu se dostavlja lešina životinje koja je prije uginuća pokazivala kliničke znakove BA.

5.2. Uzorkovanje na objektima neutvrđenog statusa u odnosu na BA i objektima u postupku stjecanja statusa iz prethodne godine

- a) Uzorkovanje i serološko pretraživanje na objektima neutvrđenog statusa u odnosu na BA provodi se na objektima na kojima se drži **do 20 svinja (u ukupan broj svinja na objektu ne ubraja se sisajuća prasadi) i barem jedna rasplodna svinja** (krmača, nazimica i/ili nerast) na sljedeći način:
 - a. uzorkovanje se provodi jednokratno i uzorci se uzimaju od svih svinja, osim od sisajuće prasadi
 - b. ukoliko su rezultati pretraživanja negativni, objektu se dodjeljuje status negativno na BA.
- b) Objekti u postupku s jednim prethodnim serološkim pretraživanjem s negativnim rezultatom u okviru prethodnog Programa nadziranja i iskorjenjivanja BA:
 - i. drugo uzorkovanje provodi se na broju uzoraka određenom prema tablici iz Dodatka II pri prevalenciji od 10%
 - ii. ukoliko je na objektu više od jedne epidemiološke jedinice, uzorkovanje se provodi u svakoj epidemiološkoj jedinici na broju uzoraka određenim pri prevalenciji 10%
 - iii. ukoliko su rezultati pretraživanja negativni, objektu se dodjeljuje status negativno na BA.

5.3. Uzorkovanje na objektima neutvrđenog statusa u odnosu na BA koji drže više od 20 svinja na zahtjev subjekta

Uzorkovanje i serološko pretraživanje na objektima neutvrđenog statusa u odnosu na BA provodi na objektima na kojima se drži više od 20 svinja (u ukupan broj svinja na objektu ne ubraja se sisajuća prasada), provodi se na zahtjev subjekta kojeg podnosi izravno ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji.

Uzorkovanje se može provoditi ili jednokratno od svih svinja na objektu (osim sisajuće prasadi) ili dvokratno u razmaku od 2 - 3 mjeseca na broju uzoraka određenom prema tablici iz Dodatka II pri prevalenciji od 10% i to iz svake epidemiološke jedinice.

Subjekt snosi sve troškove vezano za uzorkovanje i pretraživanje, kao i troškove iskorjenjivanja u slučaju pozitivnog rezultata pretraživanja na BA.

5.4. Stjecanje statusa objekta slobodnog od infekcije virusom BA u svrhu certificiranja premještanja svinja u EU na zahtjev subjekta

Uzorkovanje i serološko pretraživanje u svrhu stjecanja statusa objekta slobodnog od infekcije virusom BA u svrhu certificiranja premještanja svinja u EU, provodi se isključivo na zahtjev subjekta i to sukladno odredbama Uredbe 2020/689, Dio V., Poglavlje 1., Odjeljak 1. c), jednokratno ili s razmakom od 2 do 3 mjeseca te sukladno Uputi iz Dodatka III ovoga Programa.

Subjekti podnose zahtjev Ministarstvu poljoprivrede, Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane, putem ovlaštene veterinarske organizacije na obrascu iz Dodatka I ovoga Programa. Ovlaštena veterinarska organizacija zahtjev dostavlja elektronskom poštom te može početi s uzorkovanjem nakon odobrenja zaprimljenog putem elektronske pošte.

O završetku uzorkovanja s negativnim rezultatima, ovlaštena veterinarska organizacija obavještava Upravu putem elektronske pošte u svrhu dodjele statusa.

Status objekta slobodnog od infekcije virusom BA u skladu s Uredbom 2020/689, dodjeljuje Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane, pisanim putem te se isključivo tako dodijeljeni status može priznavati prilikom certificiranja.

Status objekta slobodnog od infekcije virusom BA dodjeljuje se ukoliko su rezultati pretraživanja negativni te ako su ispunjeni svi uvjeti iz Dijela V., Poglavlja 1., Odjeljka 1. Uredbe 2020/689.

Status objekta slobodnog od infekcije virusom BA može biti dodijeljen i automatski ukoliko se objektu nalaze svinje dopremljene izravno iz države članice slobodne od infekcije virusom BA s popisa Uredbe 2021/620 i ako su ispunjeni svi uvjeti iz Dijela V., Poglavlja 1., Odjeljka 1. Uredbe 2020/689.

Prilikom certificiranja, službena osoba za certificiranje dužna je provjeriti udovoljava li objekt svim zahtjevima Uredbe 2020/689, Dijela V., Poglavlja 1., Odjeljka 2. za status objekta slobodnog od infekcije virusom BA.

U svim slučajevima kada se utvrdi da objekt ne udovoljava svim zahtjevima Uredbe 2020/689, Dijela V., Poglavlja 1., Odjeljka 2. za status objekta slobodnog od infekcije virusom BA, potrebno je bez odlaganja obavijestiti veterinarsku inspekciju u svrhu suspenzije ili povlačenja predmetnog statusa u skladu s odredbama Uredbe 2020/689, Dijela V., Poglavlja 1., Odjeljka 3. ili 4.

5.5. Održavanje statusa objekta slobodnog od infekcije virusom BA u svrhu certificiranja premještanja svinja u EU

Na svim objektima s dodijeljenim statusom u skladu s točkom 5.4. provodi se uzorkovanje u svrhu održavanja statusa po uputi Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede, u skladu s odredbama Uredbe 2020/689, Dio V., Poglavlja 1., Odjeljka 2. (b).

Osim negativnih rezultata pretraživanja na BA, u svrhu održavanja statusa moraju biti ispunjeni i uvjeti iz Uredbe 2020/689, Dijela V., Poglavlja 1., Odjeljka 2. (a) i (d).

5) UZORKOVANJE I DOSTAVA UZORAKA U LABORATORIJ

Veterinar koji provodi uzorkovanje dužan je osigurati da uzorci krvi za serološko pretraživanje budu brzo i na odgovarajući način dostavljeni u dijagnostički laboratorij, pri čemu treba poštivati sljedeće:

- Za serološku pretragu uzima se 4 do 5 ml krvi bez antikoagulansa (razina krvi u epruveti treba biti oko 2 cm ispod donjeg ruba čepa epruvete)
- Nakon uzimanja krvi, epruvete se moraju dobro začepiti (po mogućnosti čep dodatno izvana oblijepiti ljepljivom trakom) i obilježiti **jedinstvenim ID brojem**, naznačenim na Obrascu za uzorkovanje, koji sadrži podatke o objektu porijekla uzorka krvi
- U slučaju slanja krvi za virusološku pretragu, krv se uzima u epruvetu s antikoagulansom
- Uzete uzorke i popratne Obrasce za dostavu uzoraka, ovlaštenu veterinar treba što je prije moguće poslati u ovlaštenu laboratorij, a do slanja, uzorke treba držati na temperaturi hladnjaka, od 4 °C do 8°C (uzorci se nikako ne smiju smrznuti).

Ohlađeni uzorci krvi šalju se na pretragu uz prateći obrazac, ispisan nakon unosa uzoraka u aplikaciju VETIs, u službene laboratorije HVI, u roku od 24 najviše 36 sati, kako bi se izbjegla pojava hemolize. Svaki hemolitični uzorak biti će odbijen od strane laboratorija kao nepodesan za pretragu.

Za laboratorijsko pretraživanje uzoraka uzetih u okviru ovoga Programa koristi se metoda za otkrivanje protutijela na cijeli virus BA (ELISA test za otkrivanje gB protutijela).

Napomena:

Kada se uzorci dostavljaju zbog pobačaja – ne ispunjava se zasebni obrazac, već se uzorci dostavljaju u okviru isključivanja afričke i klasične svinjske kuge uz obrazac iz aplikacije ASK/KSK.

Od krmače koja je pobacila uzimaju se tri uzorka:

- jedan uzorak krvi bez antikoagulansa za serološku pretragu na KSK i BA
- jedan uzorak krvi s antikoagulansom za virološku pretragu na ASK i KSK
- uvijek kada je dostupan fetus i/ili uzorak posteljice za virološku pretragu na ASK, KSK i BA.

Uzorke zaprimljene po obrascu za ASK/KSK HVI (prijemni laboratorij) dostaviti će interno i u laboratorij za dijagnostiku BA.

Svaka epruveta mora biti označena brojem identičnim broju koji je uz predmetnu životinju ispisan na dostavljenom BA (ASK/KSK) obrascu, na način da se osigura sljedivost svakog uzorka. **Ukoliko se u istom paketu dostavljaju uzorci krvi s više različitih objekata (JIBG-a) uzorci s različitih**

objekata moraju biti jasno fizički razdvojeni. U suprotnim slučajevima laboratoriji Hrvatskog veterinarskog instituta nisu dužni zaprimati nerazvrstane uzorke.

Prilikom uzorkovanja, veterinari ovlaštenih veterinarskih organizacija ili veterinarske službe dužni su osigurati punu sljedivost svakog uzetog uzorka, odnosno osigurati da prilikom uzorkovanja svaka testirana životinja bude označena individualno, na način koji osigurava pouzdano povezivanje svake pojedine testirane životinje s uzorkom krvi dostavljenim na pretragu i označenim jedinstvenim ID brojem iz aplikacije.

Kada se uzorkovanje i testiranje provodi na zahtjev subjekta, obavezno je u aplikaciji odabrati odgovarajuću opciju svrhe uzorkovanja i na čiji teret je provedba.

Uzorci se u pojedine Zavode dostavljaju prema podjeli po županijama.

Raspored dostave uzoraka prema pojedinim županijama tijekom provedbe Programa

Dostava uzoraka krvi u pojedine HVI Zavode – podjela po županijama	
HVI Zagreb	Zagrebačka, Grad Zagreb, Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Istarska, Ličko-senjska, Primorsko-goranska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska, Dubrovačko-neretvanska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka
HVI Križevci	Bjelovarsko-bilogorska, Koprivničko-križevačka, Međimurska
HVI Vinkovci	Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Virovitičko-podravska, Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska županija

NAPOMENA: Za dostavu uzoraka u pojedine Zavode HVI, kao popratna dokumentacija dostavlja se primjerak popratnog obrasca ispisanog iz VETIs aplikacije nakon spremanja podataka. Ne dostavlja se Labnar obrazac!

Svi potrebni podaci sadržani su u obrascu ispisanom iz BA aplikacije, koji je ujedno i preduvjet za mogućnost naplate izvršenog uzorkovanja od Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane.

6) DIJAGNOSTIČKO PRETRAŽIVANJE NA BA

Uzorci krvi (bez antikoagulansa) od zdravih svinja uzimaju se za serološku pretragu i pretražuju ELISA testom za otkrivanje gB/gE protutijela u skladu s Uredbom 2020/689.

Uzorci krvi (s antikoagulansom) te uzorci brisa nosa i tonzila od svinja ili drugih životinja koje pokazuju kliničke znakove BA, kao i uzorci fetusa i/ili posteljice krmača koje su pobacile, pretražuju se molekularnom pretragom (PCR).

Svaka svinja kod koje je bilo kojom dijagnostičkom metodom utvrđen pozitivan rezultat smatra se pozitivnom na BA te se na objektu provode mjere sukladno Uredbi 2020/689.

7) MJERE KONTROLE I ISKORJENJIVANJA BA

Objekt s jednom ili više svinja s pozitivnim rezultatima pretraživanja na BA, smatra se zaraženim.

Nadležni veterinarski inspektor dužan je provesti nadzor zaraženog objekta te provesti epidemiološko istraživanje. Na temelju provedenog nadzora veterinarski inspektor određuje mjere kontrole prilagođene proizvodnji na predmetnom objektu, a vezano za dinamiku izlučivanja zaraženih svinja. Zaraženi objekt mora biti stavljen pod službeni nadzor, a promet svinjama na objekt i iz objekta može biti omogućen kad se provede iskorjenjivanje BA u skladu

s mjerama iskorjenjivanja/kontrole određenima za taj objekt. Objekt ostaje pod nadzorom sve dok se ne provedu sve mjere iskorjenjivanja/kontrole.

Zaražene svinje izlučuju se klanjem u roku od najviše 30 dana, a samo iznimno se taj rok može produljiti u skladu s dinamikom izlučivanja svinja.

Dinamika izlučivanja zaraženih svinja ovisi o broju pozitivnih svinja, prisutnosti kliničkih znakova bolesti, epidemiološkim podacima, kategoriji objekta, upravljanju objektom, biosigurnosnim mjerama, proizvodnom ciklusu, mogućnosti financiranja te o odluci subjekta. Pri određivanju dinamike izlučivanja zaraženih svinja, veterinarski inspektor može produljiti vrijeme za izlučivanje najdulje do završetka proizvodnog ciklusa, odnosno do prašenja i odbića prasadi ili do završetka tova (postizanja odgovarajuće klaoničke težine). Nije dozvoljeno nepotrebno produljivanje vremena izlučivanja zaraženih svinja, a koje nije uvjetovano trajanjem proizvodnog ciklusa.

U slučaju velikih objekata na kojima se svinje drže odvojeno u više nastambi (epidemioloških jedinica), na način koji osigurava da zdravstveni status u jednom objektu ne utječe na zdravstvene statuse držanih svinja u drugim nastambama, mjere iskorjenjivanja mogu biti primijenjene ograničeno samo na populaciju držanih svinja u zaraženim nastambama, ukoliko za to postoje potrebni preduvjeti. U takvim slučajevima nadležni veterinarski inspektor nadležan je za odobravanje takvog izuzeća.

Prijevoz zaraženih svinja provodi se isključivo izravnim prijevozom u odredišnu klaonicu. Pranje, čišćenje i dezinfekcija prijevoznog sredstva nakon prijevoza je obavezna.

Postupak na zaraženim objektima

Postupak veterinarskog inspektora obuhvaća stavljanje zaraženog objekta pod službeni nadzor te određivanje sljedećih mjera:

- zabrana premještanja svinja iz i na zaraženi objekt
- označavanje svih neoznačenih svinja
- pretraživanje svih svinja (osim sisajuće prasadi) ELISA testom za otkrivanje gB protutijela koje nisu bile obuhvaćene prethodnim testiranjem
- odvajanje zaraženih svinja od ostalih svinja u zasebnu nastambu/prostor u objektu
- izlučivanje zaraženih svinja u roku od 30 dana, a iznimno do završetka proizvodnog ciklusa (kraj tova, odgovarajuća klaonička težina, prašenje i/ili odbiće prasadi) upućivanjem izravno na klanje u odobrenu klaonicu

- iznimno, ukoliko ne postoji mogućnost klanja u odobrenoj klaonici što nadležni veterinarski inspektor utvrđuje tijekom postupka, klanje se može provesti na vlastitom objektu, isključivo za osobnu uporabu u kućanstvu, uz obavezno odgovarajuće neškodljivo uklanjanje nusproizvoda životinjskog podrijetla nastalog takvim klanjem
- sprječavanje kontakta drugih vrsta životinja prijemljivih na BA sa svinjama
- provođenje propisanih biosigurnosnih mjera na objektu.

Kada se na nekom objektu BA potvrdi u više od 50% pretraženih svinja, nadležni veterinarski inspektor može Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede dostaviti zahtjev za izlučivanjem svih svinja uz priloženo obrazloženje i zapisnik s uključenim epidemiološkim istraživanjem, na adresu e-pošte: veterinarstvo@mps.hr.

Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede ovisno o epidemiološkoj situaciji odobrava izlučivanje svih svinja te po potrebi određuje i dodatne mjere iskorjenjivanja/kontrole za predmetni objekt.

Mjere ostaju na snazi sve dok:

- se ne izluče zaražene svinje (ili iznimno sve svinje na objektu)
- se ne provede odgovarajuće čišćenje, pranje i dezinfekcija objekta i prostora u kojem su boravile zaražene svinje te pranje i dezinfekcija predmeta i opreme.

Veterinarski inspektor ukida mjere na objektu pozitivnom na BA po provedbi prethodno opisanih naređenih mjera te objektu ponovno dodjeljuje status negativno na BA nakon što je najranije 30 dana od klanja zadnje zaražene svinje provedeno pretraživanje preostalih svinja na BA (točka 5.1. ili točka 5.2. ovoga Programa) s negativnim rezultatima.

U slučaju sumnje ili potvrde BA na objektima koji imaju priznat status slobodno od infekcije virusom BA u skladu s Uredbom 2020/689, ponovno dobivanje statusa provodi se u skladu s odredbama Dijela V. Poglavlja 1. Odjeljka 3. točka 2. odnosno Odjeljka 4. točka 3.

8) PREMJEŠTANJE SVINJA

Na objekte negativne na BA mogu se uvoditi svinje iz objekata istovjetnog statusa negativno na BA i iz objekata slobodnih od infekcije virusom BA u skladu s Uredbom 2020/689.

Na objekte slobodne od infekcije virusom BA u skladu s Uredbom 2020/689 svinje se mogu uvoditi isključivo u skladu s odredbama Uredbe 2020/689, Dio V., Poglavlja 1., Odjeljka 2. (d).

U slučaju da se na objekt uvedu svinje nižeg statusa, objektu se status suspendira ili povlači sve dok se ne provede uzorkovanje sukladno odredbama u Dijelu 5. ovoga Programa, ovisno o prvotno stečenom statusu.

Prilikom izdavanja svjedodžbe o zdravstvenom stanju životinja, ovlašten veterinar dužan je u svjedodžbu upisati jednu od odgovarajućih informacija o statusu na BA:

- „objekt neutvrđenog statusa na BA“
ili
- „objekt negativan na BA“
ili
- „objekt slobodan od infekcije virusom BA u skladu Uredbom 2020/689“.

9) NADZOR

Nadzor i kontrolu provedbe ovoga Programa, postupanje prilikom utvrđivanja pozitivnog nalaza ili sumnje na BA te postupak suspenzije, povlačenja i ponovne dodjele statusa, provode veterinarski inspektori Državnog inspektorata RH.

Nadzori ovlaštenih veterinarskih organizacija moraju obuhvatiti i kontrolu provedbe uzorkovanja svinja na BA u skladu s ovim Programom.

Veterinarski inspektori dužni su prilikom redovnih nadzora objekata koji drže svinje provjeravati podatke o prometu svinja u registru svinja na objektu i registru svinja u JRDŽ-u. U slučaju utvrđivanja prometa koji ne ispunjavaju potrebne uvjete (svinje ne dolaze iz objekta negativno na BA ili iz objekata slobodnih od infekcije virusom BA u skladu s Uredbom 2020/689), status objekta negativno od BA mora biti suspendiran. Vraćanje statusa negativno na BA provodi se uz suglasnost i na trošak subjekta, a postupak uključuje testiranje svinja sukladno odredbama točke 5.2. a) ili b).

U slučaju da subjekt nije suglasan sa testiranjem u svrhu vraćanja statusa, veterinarski inspektor objektu ukida status negativno na BA, odnosno slobodno od infekcije virusom BA u skladu s Uredbom 2020/689, nakon čega se objekt smatra objektom neutvrđenog BA statusa.

O rezultatima nadzora nad provedbom ovoga Programa te utvrđenim nesukladnostima, Državni Inspektorat RH dostavlja Ministarstvu poljoprivrede, Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane godišnje izvješće o postupanjima te službenim kontrolama objekata na kojima se drže svinje, veterinarskih organizacija i veterinarskih službi, do kraja ožujka tekuće godine za prethodnu godinu na e-mail adresu: veterinarstvo@mps.hr.

10) FINANCIRANJE PROVEDBE PROGRAMA

Troškovi uzorkovanja, dostave uzoraka te laboratorijskog pretraživanja iz točke 5.1., točke 5.2. i točke 5.5. ovoga Programa, financiraju se iz sredstava državnog proračuna.

Troškovi provedbe mjera iskorjenjivanja BA na zaraženim objektima financiraju se isključivo na objektima na kojima se BA potvrdila tijekom provedbe uzorkovanja iz točke 5.1. i 5.2. i to na sljedeći način:

- troškovi daljnjeg uzorkovanja, dostave uzoraka te laboratorijskog pretraživanja financiraju se iz sredstava državnog proračuna
- u slučaju kada se svinje upućuju na klanje u odobreni objekt (klaonicu) subjekt ostvaruje pravo na nadoknadu štete isključivo u iznosu razlike između tržne cijene i iznosa isplaćenog od strane klaonice
- u slučaju kada se svinje kolju na vlastitom objektu, subjekt nema pravo na nadoknadu štete.

Na objektima na kojima se uzorkovanje provodi u svrhu stjecanja ili održavanja statusa na zahtjev subjekta iz točke 5.3. i 5.4. ovoga Programa, troškove uzorkovanja, dostave uzoraka i laboratorijskog pretraživanja, snosi subjekt.

Troškove provedbe mjera iskorjenjivanja u slučaju potvrđene BA nakon pretraživanja po točkama 5.3., 5.4. i 5.5. snosi subjekt.

Troškove uzorkovanja, dostave uzoraka te laboratorijskog pretraživanja na BA u svrhu vraćanja statusa negativno na BA, suspendiranog ili povučenog od strane veterinarskog inspektora, snosi subjekt.

Troškove uzorkovanja, dostave uzoraka te laboratorijskog pretraživanja na BA u svrhu premještanja svinja snosi subjekt.

11) IZVJEŠĆIVANJE

Laboratorij je dužan u roku od 24 sata po završetku pretrage u Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane poslati izvješće o individualnim rezultatima testa (*pdf* format) na adresu elektronske pošte: veterinarstvo.nalazi@mps.hr te pripremiti mjesečno i godišnje izvješće o rezultatima laboratorijskih pretraga na BA.

Nadležni veterinarski inspektor dužan je u najkraćem mogućem roku izvijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane o poduzetim i provedenim mjerama iskorjenjivanja BA na zaraženom objektu u skladu s ovim Programom.

Veterinarske organizacije i veterinarske službe dužne su izvijestiti:

- Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede o svakom subjektu koji odbija provesti mjere propisane ovim Programom
- Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede i nadležnog veterinarskog inspektora o svakoj nesukladnosti na objektu, a koja se odnosi na nesukladnosti u registru svinja (označavanje, registracija, premještanje)

Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede o svakom pozitivnom rezultatu

Laboratoriji uključeni u ovaj Program dužni su izvijestiti:

- bez odgađanja Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede, Sektor za veterinarski nadzor i nadzor sigurnosti hrane Državnog inspektorata i

pošiljatelja uzorka o rezultatima pretrage s pozitivnim rezultatom, sukladno odredbama godišnje Naredbe

- Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane o svakom odbijenom uzroku, tj. uzorku koji je dostavljen bez propisanog obrasca, autolitičnom uzorku, uzorku s nedostatnom količinom krvi ili skupini uzoraka koja sadrži krvi s više objekata koje nisu razvrstane, ili im nije moguće utvrditi sljedivost
- pošiljatelja uzoraka o rezultatima pretrage.

Kontakt osoba
Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede

dr. sc. Žaklin Acinger-Rogić, dr. med. vet.

kontakt telefon 01/6443 839

mobitel 099/8156 254

e-mail: zaklin.acinger@mps.hr

e-mail Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede:

veterinarstvo@mps.hr

DODATAK I

Ministarstvo poljoprivrede
Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane
Planinska 2a, 10000 ZAGREB
e-mail: veterinarstvo@mps.hr

ZAHTJEV

za stjecanje statusa objekta slobodnog od infekcije virusom BA u svrhu certificiranja premještanja svinja u EU (Uredba 2020/689, Dio V., Poglavlje 1., Odjeljak 1. c))

Subjekt: _____

(upisati ime, prezime ili naziv)

Naziv objekta i JIBG: _____

Odgovorna osoba na farmi (ako se razlikuje od subjekta): _____

Adresa: _____

Tip uzgoja (zaokružiti): - tovne svinje - rasplodne svinje- mješoviti uzgoj

Način držanja (zaokružiti):

-u zatvorenom prostoru -u zatvorenom prostoru s ispustom -na otvorenom

Kategorija objekta u odnosu na biosigurnost: _____

Broj nastambi (zgrada, obora) u kojima se drže svinje: _____

Broj svinja (ukoliko ima više objekata navesti pojedinačni broj svinja u svakom objektu i ukupni broj):

Krmače _____

Nazimice _____

Nerasti _____

Sisajuća prasad _____

Odbijena prasad _____

Tovljenici _____

Doprema svinja na objekt (datum i broj svinja) u posljednjih godinu dana i država podrijetla:

1. _____ 3. _____

2. _____ 4. _____

Podaci o cijepljenju protiv BA (naziv cjepiva, datum cijepljenja):

Ja niže potpisani/a svojim potpisom jamčim da sam upoznat/a sa zahtjevima za stjecanje i održavanje statusa objekta slobodnog od infekcije virusom BA sukladno Uredbi 2020/689 te se obvezujem snositi troškove uzorkovanja, dostave uzoraka, laboratorijskog pretraživanja i mjera iskorjenjivanja BA (u slučaju pozitivnog nalaza):

Datum podnošenja zahtjeva i vlastoručni potpis posjednika:

Ovlaštena veterinarska organizacija (naziv, pečat i potpis) i datum primitka zahtjeva:

DODATAK II

Tablica prevalencije

Veličina populacije*	Prevalencija					
	2 %	5%	10%	20%	25%	30%
< 10	sve	sve	sve	sve	sve	sve
10	10	10	10	8	7	6
20	20	19	16	10	8	7
30	30	26	19	11	9	8
40	40	31	21	12	10	8
50	48	35	22	12	10	8
60	55	38	23	12	10	8
70	62	40	24	13	10	8
80	68	42	24	13	10	8
90	73	43	25	13	10	8
100	78	45	25	13	10	9
120	86	47	26	13	10	9
140	92	48	26	13	11	9
160	97	49	27	13	11	9
180	101	50	27	13	11	9
200	105	51	27	13	11	9
250	112	53	27	14	11	9
300	117	54	28	14	11	9
350	121	54	28	14	11	9
400	124	55	28	14	11	9
450	127	55	28	14	11	9
500	129	56	28	14	11	9
600	132	56	28	14	11	9
700	134	57	28	14	11	9
800	136	57	28	14	11	9
900	137	57	28	14	11	9
1000	138	57	29	14	11	9
1200	140	57	29	14	11	9
1400	141	58	29	14	11	9
1600	142	58	29	14	11	9
1800	143	58	29	14	11	9
2000	143	58	29	14	11	9
3000	145	58	29	14	11	9
4000	146	58	29	14	11	9
5000	147	59	29	14	11	9
6000	147	59	29	14	11	9
7000	147	59	29	14	11	9
8000	147	59	29	14	11	9
9000	148	59	29	14	11	9
10000	148	59	29	14	11	9
> 10000	149	59	29	14	11	9

**ukoliko na objektu ima više epidemioloških jedinici (zasebnih objekata), veličina populacije odnosi se na svaku epidemiološku jedinicu*

12) DODATAK III

UPUTA O PROVEDBI UZORKOVANJA SVINJA U SVRHU PREMJEŠTANJA SVINJA IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE TE ZA STJECANJE I ODRŽAVANJE STATUSA OBJEKTA SLOBODNO OD INFEKCIJE VIRUSOM BA

Uredbom 2020/688, člancima 19., 20. i 21. propisani su zahtjevi za premještanje svinja u druge države članice ili njihove zone koje imaju status slobodno od infekcije virusom BA ili odobreni program iskorjenjivanja za infekciju virusom BA.

S obzirom na predmetne odredbe, za premještanje svinja u države članice ili njihove zone koje imaju status slobodno od infekcije BA ili odobreni program iskorjenjivanja za infekciju virusom BA, moraju biti ispunjeni sljedeći zahtjevi.

Osnovni zahtjev za svako premještanje neovisno o statusu odredišne države:

- svinje dolaze iz objekta u kojem nije bilo prijavljenih slučajeva infekcije virusom BA tijekom posljednjih 30 dana prije odlaska.

Dodatni zahtjevi za premještanje svinja u države članice ili njihove zone koje imaju status „slobodno od bolesti” ili odobreni program iskorjenjivanja za infekciju virusom BA:

- svinje nisu cijepljene protiv infekcije virusom BA i ispunjavaju zahtjeve iz točke (a) ili (b):

(a) ako svinje dolaze iz objekta slobodnog od infekcije virusom BA i

podvrgnute su serološkom testu za otkrivanje protutijela na cijeli virus BA (ELISA test za otkrivanje gB protutijela) s negativnim rezultatima, provedenom na uzorku uzetom tijekom posljednjih 15 dana prije njihova odlaska; *dijagnostička metoda za otkrivanje protutijela na protein gE virusa BA može se koristiti za svinje mlađe od četiri mjeseca koje su oprasile ženke cijepljene cjepivom s uklonjenim gE*; broj testiranih svinja mora omogućiti otkrivanje barem 10 % seroprevalencije pošiljke s 95 % pouzdanošću

ili

(b) ako životinje dolaze iz objekta koji nije slobodan od infekcije virusom BA,
ispunjeni su sljedeći zahtjevi:

- i. držane su u odobrenom karantenskom objektu tijekom najmanje 30 dana

i

- ii. životinje su podvrgnute serološkom testu za otkrivanje protutijela na cijeli virus BA (ELISA test za otkrivanje gB protutijela) s negativnim rezultatima, provedenom na uzorcima uzetima u dva navrata s razmakom od najmanje 30

dana, pri čemu je posljednji uzorak uzet tijekom posljednjih 15 dana prije odlaska.

Dodatni zahtjevi za premještanje svinja u drugu državu članicu ili njezinu zonu koja ima odobreni program iskorjenjivanja infekcije virusom BA:

- ispunjavaju zahtjeve iz točke (a) ili (b):

(a) ako životinje dolaze iz objekta slobodnog od infekcije virusom BA i

podvrgnute su serološkom testu za otkrivanje protutijela na cijeli virus BA ili na protein gE virusa BA, ako je primjenjivo, s negativnim rezultatima, na uzorku uzetom tijekom posljednjih 15 dana prije njihova odlaska; broj testiranih svinja mora omogućiti otkrivanje barem 10 % seroprevalencije pošiljke s 95 % pouzdanošću

ili

(b) ako životinje dolaze iz objekta koji nije slobodan od infekcije virusom BA, ispunjeni su sljedeći zahtjevi:

i. držane su u odobrenom karantenskom objektu tijekom najmanje 30 dana

i

ii. podvrgnute su serološkom testu za otkrivanje protutijela na cijeli virus BA ili na protein gE virusa BA, ako je primjenjivo s negativnim rezultatima, provedenom na uzorcima uzetima u dva navrata s razmakom od najmanje 30 dana, pri čemu je posljednji uzorak uzet tijekom posljednjih 15 dana prije odlaska.

Za premještanje svinja u druge države članice ili njihove zone koje nemaju status „slobodno od bolesti” ili ne provode odobreni program iskorjenjivanja za infekciju virusom BA, mora biti ispunjen osnovni zahtjev da svinje dolaze iz objekta u kojem nije bilo prijavljenih slučajeva infekcije virusom BA tijekom posljednjih 30 dana prije odlaska.

PREMJESTANJE SVINJA NAMIJENJENIH KLANJU

Prethodno navedeni zahtjevi ne primjenjuju se na svinje namijenjene klanju.

Svinje namijenjene klanju mogu se premještati u drugu državu članicu ili njezinu zonu koja ima status države ili zone slobodne od infekcije virusom BA ili odobreni program iskorjenjivanja infekcije virusom BA, ako su ispunjeni sljedeći zahtjevi:

- (a) životinje dolaze iz objekta u kojem nije bilo prijavljenih slučajeva infekcije virusom BA tijekom posljednjih 30 dana prije odlaska

i

- (b) životinje se prevoze izravno u klaonicu u državi članici odredišta bez podvrgavanja operacijama okupljanja u toj državi članici ili njezinoj zoni, ili bilo kojoj državi članici provoza ili njezinoj zoni koja ima status države ili zone slobodne od infekcije virusom BA.

Za premještanje svinja namijenjenih klanju u druge države članice ili njihove zone koje nemaju status „slobodno od bolesti” ili ne provode odobreni program iskorjenjivanja za infekciju virusom BA, nema zahtjeva u odnosu na BA.

Subjekti koji žele ostvariti ili održavati status objekta slobodno od BA u svrhu premještanja svinja u države članice ili njihove zone koje imaju status „slobodno od bolesti” ili odobreni program iskorjenjivanja za infekciju virusom BA sve aktivnosti u tu svrhu provode na vlastiti zahtjev.

Ovlaštene veterinarske organizacije provode uzorkovanje i dostavu uzoraka na zahtjev subjekta te se tek po ispunjenju svih zahtjeva iz Uredbe 2020/689 u postupku certificiranja može priznati ostvareni status objekta slobodnog od BA.

DODJELA I ODRŽAVANJE STATUSA OBJEKTA SLOBODNOG OD INFEKCIJE VIRUSOM BA

Objektu se dodjeljuje status ukoliko su ispunjeni su zahtjevi Uredbe 2020/689, Dio V., Poglavlje 1., Odjeljak 1. (a), (b), (d) i (e) te je provedeno uzorkovanje i serološko pretraživanje s negativnim rezultatima na cijeli virus BA na uzorcima uzetim:

- jednokratno od svih svinja ili
- dvokratno s razmakom od 2-3 mjeseca od onolikog broja svinja koji omogućuje otkrivanje seropozitivnih svinja s ciljanom stopom prevalencije od 10% (Dodatak II Programa iskorjenjivanja i nadziranja BA).

Uzrokovanje se provodi na zahtjev subjekta, a status dodjeljuje Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane u skladu s odredbama Programa iskorjenjivanja i nadziranja BA.

Objekt zadržava status ukoliko su ispunjeni zahtjevi Uredbe 2020/689, Dio V., Poglavlje 1., Odjeljak 2.